

Punct de vedere – Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr.198/2023

Adriana Mihai – profesor dr. limba și literatura engleză, Complexul Educațional Laude-Reut, formatoare Mediawise

În atenția Mediawise Society,

Vă mulțumesc pentru invitația și oportunitatea de a-mi exprima punctul de vedere cu privire la propunerea legislativă inițiată de către deputatul Ionuț Stroe și adoptată de Camera Deputaților, care prevede introducerea Educației media și digitale ca disciplină obligatorie în trunchiul comun la gimnaziu și liceu, din anul școlar 2027-2028.

Punctual, acestea sunt comentariile mele cu privire la proiectul de lege:

- 1. Propunerea și includerea acestui subiect în dezbatere publică în Parlament este binevenită din mai multe motive.** În prezent, educația media și digitală este fragmentată, depinde de bunăvoința sau pasiunea profesorilor de alte specialități de a se forma și a introduce activități de educație media în orele existente sau în proiecte extracurriculare; depinde și de deschiderea școlilor de a susține educația media și profesorii propunători, dar și de disponibilitatea formărilor în domeniu, oferite în preponderență de ONG-uri cu bugete limitate. Personal, interesul față de domeniu a mers în paralel cu specialitatea mea de bază, limba și literatura engleză, și am avut norocul să lucrez într-un liceu care a ales opționalul de Competență în mass-media de peste 10 ani, astfel că activitățile pe care le implementez la orele de limba engleză și în proiecte extracurriculare vin în completarea cunoștințelor pe care elevii le dobândesc la opțional, în clasele a IX-a și a X-a. Totodată, este necesară asumarea unei strategii mai clare și coerente pentru viitor cu privire la educația media și digitală, având în vedere riscurile și oportunitățile oferite de media și noile tehnologii în societatea actuală și în viitor.
- 2. Propunerea legislativă nu clarifică cine și după ce criterii va fi calificat să predea această disciplină.** Eu sunt profesor calificat de liceu după 3 ani de facultate în domeniul limbii și literaturii engleze, 2 ani de master în studii culturale britanice, un examen de titularizare, un examen de definitivat și inspecții la clasă. **Este imposibil ca după câteva luni de formare în domeniul media un profesor să poată preda la nivel de gimnaziu și liceu disciplina Educație media și digitală, pentru că este nevoie de timp pentru formarea competențelor și pentru studiu, de o însușire a metodei de lucru, care să fie evaluată, monitorizată printr-un sistem uniform (nu neapărat centralizat) la nivel național.** Ca profesoară de limba engleză, eu am fost formată și în facultate și la master în studii culturale, în argumentare și gândire critică, în spiritul unei abordări constructiviste care s-a potrivit foarte bine cu didactica educației media pe care am aprofundat-o în formări complementare. Însă aceste aspecte pot fi foarte diferite în rândul cadrelor didactice, în funcție de formările de bază, consumul și informarea lor despre media, etc. Deja există o problemă de încredere a părinților și elevilor față de expertiza profesorilor sau de relevanța lor, concurăm cu surse multiple de cunoaștere, ne confruntăm de mulți ani cu relativizarea cunoașterii, cu diletantismul. În ciuda faptului că

am fost formată de către experți - formatori Mediawise în predarea educației media și în proiecte media variate de-a lungul ultimilor 15 ani, nu eu, profesoara de engleză, coordonez opționalul de media din liceul meu, ci o profesoară de la Facultatea de Comunicare a SNSPA. Competența contează pentru a fi credibili și a putea realmente să formăm la rândul nostru competențe. În același timp, rigiditatea sistemului actual care impune condițiile pentru recunoașterea dreptului de a profesa poate fi regândită și se pot accepta **forme alternative de certificare**. Ce formare, evaluare și monitorizare sunt necesare pentru profesorii care vor preda educație media? Ce excepții se pot face de la sistemul actual de certificare a profesorilor astfel încât să existe în rândul elevilor, părinților și comunității educaționale încrederea în competența lor educație media și digitală? Care sunt domeniile de specializare compatibile cu educația media și ce formări complementare sunt necesare, în funcție de specializarea de bază a fiecăruia? **Profesorii de informatică și TIC poate au alte nevoi de formare decât cei de limbă și comunicare sau de istorie.**

Alternativ, se poate discuta și despre atragerea specialiștilor din industrie, din domeniile relevante precum jurnalismul, publicitatea, artele, studiile culturale, însă salariile actuale din învățământul preuniversitar și barierele birocratice pot fi descurajante.

De asemenea, **dacă educația media și digitală, care este transdisciplinară și include competențe transversale, s-ar introduce în trunchiul comun la disciplinele existente, ca module specifice de învățare progresivă, la TIC, limba și literatura română, limbi moderne, istorie, logică șamd, ar scădea presiunea pe formarea profesorilor pentru a preda o disciplină cap-coadă.** Atunci ar putea să se specializeze numai pe modulele aferente compatibile cu programa școlară și competențele relevante pentru disciplina lor.

3. Cu privire la articolul nou propus care definește competențele vizate de educația media și digitală, mă voi opri numai asupra învățământului liceal în care activez, pentru care anul acesta au fost aprobate noi planuri-cadru și programe școlare. Înainte de a aproba competențele și conținuturile unei noi discipline, este necesar ca fundamentarea propunerii să includă o **hartă curriculară care să identifice care dintre aceste competențe sunt deja incluse în programele școlare noi de liceu, pentru a se evita repetiția și redundanța.** Fragmentarea educației media este o problemă reală și personal am resimțit-o și eu în activitățile de educație media cu elevii mei. Este nevoie de o structură și de o coerență, de respectarea taxonomiei lui Bloom, ca în orice alt domeniu de învățare. Însă pentru a menține un progres în învățare și interesul față de materie, dacă se optează pentru introducerea ca materie separată, **e important ca educația media să nu devină o combinație de alte materii și competențe deja existente. Din nou, ideea introducerii unor module de învățare obligatorii poate funcționa foarte bine:** noile programe de limbi moderne pentru clasa a IX-a, spre exemplu, cuprind unele competențe de analiză critică, interpretare și evaluare a mesajelor media, precum și realizarea de proiecte digitale integrate. Și programele de TIC, educație vizuală, logică și argumentare, istorie etc cuprind competențe din aria educației media. Chiar și cu programele școlare din 2004-2006, am putut integra la limba și literatura engleză lecții despre propagandă, publicitate, film, reprezentare și stereotipuri de gen. Am putut alege competențele și conținuturile pe care le puteam integra cel mai bine în ce cunosc și stăpânesc și eu, și în

programa și planificarea anuală pe care o urmez. Dacă ar fi mai structurate pe module de educație media și digitală, ne-ar fi mai ușor și să facem formări specifice, și să facem planificările anuale integrate, și să căutăm/elaborăm resursele și materialele didactice potrivite, în funcție de nivel și disciplină.

Mulțumesc din nou pentru deschidere și pentru seriozitatea cu care este tratat un subiect care este extrem de important pentru adulți și mai ales copii și pe care mi-ar plăcea să îl pot aborda mai des și mai structurat cu elevii mei în viitor.

Adriana Mihai

București, iunie 2026